

ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการเศรษฐกิจชุมชน
ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในพื้นที่ตำบลเวียงเหนือ
อำเภอเวียงชัย จังหวัดเชียงราย

Strategies for Community Economic Management Based
on the Principle of Sufficiency Economy Philosophy in Wiang
Nuea Sub-District, Wiang Chai Sub District, Chiang Rai Province

ผู้ช่วยศาสตราจารย์วารดวง สมณาศักดิ์

Assistant Professor Waraduang Sommanasak

¹สังกัดสำนักวิชาบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

¹Institution School of public Administration Chiangrai Rajabhat University.

*Corresponding author. Tel. 053-776131 E-Mail: waraduang@hotmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่อง ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการเศรษฐกิจชุมชนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในพื้นที่ตำบลเวียงเหนือ อำเภอเวียงชัย จังหวัดเชียงราย มีวัตถุประสงค์ 2 ประการ คือ (1) เพื่อวิเคราะห์ศักยภาพการบริหารจัดการเศรษฐกิจชุมชนของตำบลเวียงเหนือ อำเภอเวียงชัย จังหวัดเชียงราย และ (2) เพื่อจัดทำยุทธศาสตร์การบริหารจัดการเศรษฐกิจชุมชนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของตำบลเวียงเหนือ อำเภอเวียงชัย จังหวัดเชียงราย

ขอบเขตการวิจัยประกอบด้วยประธานและสมาชิกกลุ่มเศรษฐกิจชุมชนในพื้นที่ตำบลเวียงเหนือ จำนวน 2 คน โดยศึกษา 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มหมวกควายบอย ศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง บ้านค่ายเจริญ และกลุ่มเกษตรกรปลูกพริก รวม 6 คน โดยใช้เครื่องมือการวิจัย คือ การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth Interview)

ผลการศึกษา พบว่า กลุ่มเศรษฐกิจชุมชนทั้ง 3 กลุ่มมีความเข้มแข็ง เนื่องจากประธานแต่ละกลุ่มมีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกลและต้องการที่จะพัฒนากลุ่มให้ก้าวหน้า นอกจากนี้ทั้ง 3 กลุ่มได้กำหนดโครงสร้างกลุ่มและแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบให้สมาชิกทุกคนอย่างชัดเจน สำหรับทุนการดำเนินงานของแต่ละกลุ่มนั้นพบว่ามีมาจากการรวบรวมงบประมาณของสมาชิกแต่ละคน และมีเหรียญกษาปณ์เป็นผู้เก็บรวบรวมและบริหารจัดการอย่างโปร่งใสและตรวจสอบได้

จุดแข็งและจุดอ่อนของทั้ง 3 กลุ่มแตกต่างกันออกไปตามบริบทการดำเนินงานของแต่ละกลุ่ม จุดแข็งคือ สมาชิกกลุ่มมีความเข้มแข็ง และคุณภาพของผลิตภัณฑ์มีคุณภาพและเป็นไปตามความต้องการของลูกค้า ทำให้แต่ละกลุ่มมียอดขายดีและการขายเข้ามาอย่างต่อเนื่อง

จุดอ่อน คือ สมาชิกบางคนผลิตงานไม่มีคุณภาพและสมาชิกบางคนไม่มีเวลาในการผลิตสินค้า เนื่องจากให้ความสำคัญกับงานหลักก่อน ทำให้สินค้าผลิตไม่ทันกับความต้องการของลูกค้า สมาชิกบางกลุ่มไม่มีความเหนียวแน่น และไม่ให้ความร่วมมือในการดำเนินงานของกลุ่ม

ปัญหาและอุปสรรคของทั้ง 3 กลุ่ม คือ สภาวะการณ์เศรษฐกิจไม่ดี ตกต่ำ ทำให้สินค้าไม่สามารถจำหน่ายได้ อีกทั้งการเปลี่ยนแปลงของสภาพอากาศในปัจจุบันที่แปรปรวนและเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว

ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการเศรษฐกิจชุมชนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของตำบลเวียงเหนือ อำเภอเวียงชัย จังหวัดเชียงราย มีวิสัยทัศน์เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนผ่านเศรษฐกิจชุมชนพึ่งตนเองตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยกำหนดยุทธศาสตร์ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 5 ข้อ ได้แก่ ความพอประมาณ ความมีเหตุผล การมีภูมิคุ้มกัน ความรู้และคุณธรรม

คำสำคัญ: ยุทธศาสตร์ เศรษฐกิจชุมชน หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

Abstract

The objectives of this research were: 1) to analyze the potential of community economic management in Wiang Nuea Sub-District, Wiang Chai Sub District, Chiang Rai Province and 2) to create the strategies of community economic management based on the Principle of Sufficiency Economy Philosophy in Wiang Nuea Sub-District, Wiang Chai Sub District, Chiang Rai Province.

The scope of research consisted of the chairman and 2 members of the community economic groups by studying from 3 groups; The Cowboy Hat Group, Sufficiency Economy Learning Center of Ban Kai Charoen and Chili Planting Farmer Group for 6 people. The research instrument was an in-depth interview.

The findings were: the 3 groups of economic communities were strong because the chairman of each group had a visionary and wanted to develop the group. In addition, all 3 groups have defined the structure and divided the responsibilities for all members clearly. For the cost of the operation of the groups, it was found that it came from the budget of each member and the treasurer collected and managed in a transparent manner.

The strengths and weaknesses of the 3 groups varied according to the operation context of each group. Their strengths were members of the group were strong and the quality of the product quality met customer needs so each group orders and sales increased continuously.

The weaknesses were some members produced unqualified work and some members did not have time to produce products because they focused on their main job first. The production was not up to the demands of the customers. Some members strong did not harmonize and did not cooperate in the operation of the group.

The problems and obstacles of the 3 groups were the economic recession so the product could not be sold as well as the change of the current weather variability and it changed rapidly.

Regarding to the strategies of community economic management based on the Principle of Sufficiency Economy Philosophy in Wiang Nuea Sub-District, Wiang Chai Sub District, Chiang Rai Province was the vision for improving the quality of life of citizens through

community economic self-reliance and their strategies were based on the Principle of Sufficiency Economy Philosophy consisting of Moderation, Reasonableness, Immunity, Knowledge and Ethics.

Keywords: Strategies, Economic Community, Principle of Sufficiency Economy Philosophy

บทนำ

จากวิกฤติการณ์ทางเศรษฐกิจที่ประเทศไทยกำลังเผชิญอยู่ในขณะนี้ ส่งผลกระทบร้ายแรงไปสู่ประชาชนเกือบทุกระดับชนชั้นของสังคมไทย โดยเฉพาะผู้ที่ยากจนหาเช้ากินค่ำจะได้รับผลกระทบมากที่สุด ก่อให้เกิดความลำบากในการดำเนินชีวิตและเลี้ยงชีพตนเอง วิกฤติการณ์ทางเศรษฐกิจต่างๆ เหล่านี้ก่อให้เกิดปัญหาสังคมอื่นๆ ที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของประชาชนส่วนใหญ่ในประเทศ คือ การมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ยากลำบากแค้นมากขึ้น ขาดความมั่นคงในอาชีพ รายได้ สุขภาพ จิตตกต่ำ ผู้คนในประเทศจำต้องอดออมอดทนต่อภาวะเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นนี้ด้วยกันทั้งสิ้น (ชุมพลภัทร์ คงธนจารุอนันต์. 2551)

ผลกระทบในส่วนของคุณภาพชีวิตที่เกิดขึ้นนี้ นับเป็นประเด็นหนึ่งที่มีความสำคัญ เนื่องจากเป็นผลกระทบที่มีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับคุณภาพชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีของประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศ ประเทศใดที่ประชาชนมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดี มีคุณภาพชีวิตที่ดี หมายถึง การมีศักยภาพในการครองตน ครองชีพที่ดี สามารถพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้า ทดเทียมกับอารยประเทศได้ ซึ่งคณะกรรมการนโยบายกระจายความเจริญไปสู่ภูมิภาคและท้องถิ่น ได้เล็งเห็นความสำคัญของการมีคุณภาพชีวิตที่ดีของประชาชน จึงได้กำหนดให้มีการจัดทำแผนฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคมชนบทขึ้น เพื่อใช้เป็นกรอบในการดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายร่วมกันระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชนและประชาชน โดยยึดแนวทางพระราชดำริสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวในการนำนโยบายเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้กับการบริหารงานต่างๆ ในประเทศ

หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเน้นการปฏิบัติตนของประชาชนในทุกระดับ ตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชนจนถึงระดับรัฐ เพื่อให้การบริหารและการพัฒนาประเทศดำเนินไปในทางสายกลาง อีกทั้งหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นหลักที่ใช้สำหรับการจัดกระบวนการเรียนรู้และยกระดับรายได้ของประชาชน ซึ่งหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงนี้ประกอบด้วยองค์ประกอบในเรื่องของความพอเพียงอยู่ 3 ด้าน คือ ความพอประมาณ ความมีเหตุผล การมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว ภายใต้สองเงื่อนไข คือ ความรู้และคุณธรรม

ความพอเพียง หมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผลรวมถึงความจำเป็นที่จะต้องมีระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีพอสมควรต่อการมีผลกระทบใดๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายใน ทั้งนี้จะต้องอาศัยความรอบรู้ ความรอบคอบ และความระมัดระวังอย่างยิ่ง ในการนำวิชาการต่างๆ มาใช้ในการวางแผนและการดำเนินการทุกขั้นตอน และขณะเดียวกันจะต้องเสริมสร้างพื้นฐานจิตใจของคนในชาติ โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ของรัฐ นักทฤษฎีและนักธุรกิจในทุกระดับให้มีสำนึกในคุณธรรม ความซื่อสัตย์สุจริตและมีความรอบรู้ที่เหมาะสม ดำเนินชีวิตด้วยความอดทน ความเพียร มีสติ ปัญญา และความรอบคอบ เพื่อให้สมดุลและพร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและกว้างขวางทั้งด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมจากโลกภายนอกได้เป็นอย่างดี (ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง, คณะอนุกรรมการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2559)

จากความสำคัญของแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงดังกล่าว รัฐบาลจึงได้กำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศโดยยึดหลักการของเศรษฐกิจพอเพียงไว้ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 โดยรัฐบาลได้กำหนดนโยบายกระจายความ

เจริญสู่ชุมชนและท้องถิ่นและเน้นการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนพึ่งตนเองตามแนวเกษตรทฤษฎีใหม่ 3 ชั้น คือ ชั้นที่หนึ่ง พอกอยู่ พอกิน ชั้นที่สอง รวมพลังในกลุ่ม/สหกรณ์ ชั้นที่สาม ร่วมมือกับแหล่งเงิน แหล่งพลังงานเพื่อแก้ไขปัญหาความอยู่ดีกินดีของประชาชน หลังจากนั้นแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 และฉบับที่ 11 ยังคงน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นปรัชญานำทางในการพัฒนาและการบริหารประเทศ โดยมีใจความสำคัญคือ การพัฒนาอย่างสมดุล การอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขในสังคมและการอยู่ร่วมกันระหว่างคนกับทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน แต่กระนั้นก็ตามประเทศไทยก็ยังมีปัญหาเชิงโครงสร้างของระบบเศรษฐกิจ สังคม ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและการบริหารจัดการประเทศที่ยังคงขาดความสมดุล การพัฒนาการดังกล่าวจึงยังไม่สอดคล้องและเป็นไปตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ดังนั้นในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560-2564) รัฐบาลยังคงอัญเชิญหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นแนวปฏิบัติในการพัฒนาประเทศอย่างต่อเนื่อง โดยยึดคนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนาอย่างมีส่วนร่วม การพัฒนาที่ยึดหลักสมดุล ยั่งยืน เพื่อมุ่งให้เกิดภูมิคุ้มกันและการบริหารจัดการความเสี่ยงอย่างเหมาะสม และเพื่อให้การพัฒนาประเทศก้าวสู่ความสมดุลและยั่งยืน (นิสรา ใจชื่อ, 2557) และมุ่งสู่การเปลี่ยนผ่านประเทศไทยจากประเทศที่มีรายได้ปานกลางไปสู่ประเทศที่มีรายได้สูง มีความมั่นคง และยั่งยืน สังคมอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข และนำไปสู่การบรรลุวิสัยทัศน์ระยะยาว “มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน” ของประเทศ

หากชุมชนหรือสังคมใดปฏิบัติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จะทำให้ชุมชนหรือสังคมนั้นเกิดความสมดุลและมีความพร้อมต่อการรับมือกับการเปลี่ยนแปลงจากกระแสโลกาภิวัตน์ได้เป็นอย่างดี ซึ่งอาจกล่าวได้ว่า เศรษฐกิจพอเพียงเป็นแนวทางการพัฒนาที่มั่นคงและยั่งยืน โดยมุ่งเน้นให้ประชาชนสามารถพึ่งพาตนเองได้ ประกอบอาชีพตามสภาพของชุมชนหรือท้องถิ่นโดยไม่สร้างความเดือดร้อนให้แก่บุคคลอื่น อีกทั้งยังสามารถใช้สติปัญญาในการดำเนินชีวิตโดยไม่ยึดติดกับค่านิยมที่เน้นการบริโภคนิยม ซึ่งหากประชาชนสามารถพึ่งพาตนเองได้ จะทำให้ประชาชนเข้มแข็ง มีคุณภาพชีวิตที่ดี เมื่อประชาชนเข้มแข็ง ชุมชนและสังคมก็จะเข้มแข็งส่งผลให้ประเทศชาติพัฒนาตามมา และวิธีการหนึ่งที่จะทำให้ชุมชนและสังคมเข้มแข็ง นั่นคือ การพัฒนาเศรษฐกิจฐานราก ในที่นี้หมายถึงการให้ความสำคัญกับการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน เนื่องจากเศรษฐกิจชุมชนเป็นภาคการผลิตที่แท้จริง สามารถผลิตปัจจัยสำคัญในการดำรงชีวิตของประชาชน ได้แก่ อาหาร เครื่องนุ่งห่ม และยารักษาโรค ซึ่งเศรษฐกิจชุมชน คือการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจต่างๆ โดยชุมชนที่มีสมาชิกในชุมชนเป็นเจ้าของปัจจัยการผลิตทั้งด้านการผลิต การค้าและการเงิน และต้องการใช้ปัจจัยการผลิตเหล่านั้นมาดำเนินกิจกรรมเพื่อสร้างรายได้และอาชีพให้แก่สมาชิกในชุมชน และเพื่อยืดโยงร้อยรัดความเป็นชุมชนให้ร่วมกันคิด ร่วมกันทำและร่วมรับผลประโยชน์ ดังนั้นเพื่อสร้างฐานที่มั่นคงทางเศรษฐกิจในชนบท ต้องให้ความสำคัญกับการสร้างฐานรากของเศรษฐกิจให้เข้มแข็ง โดยทำให้คนในชุมชนเป็นเจ้าของทรัพยากร มีความรู้ความสามารถในการจัดการทรัพยากรนั้นให้เกิดผลคุ้มค่าทั้งทางเศรษฐกิจและสังคม เป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยยกระดับมาตรฐานคุณภาพชีวิตและยกระดับเศรษฐกิจและสังคมโดยรวม

ตำบลเวียงเหนือ อำเภอเวียงชัย จังหวัดเชียงรายเป็นตำบลที่ให้ความสำคัญกับการพัฒนาชุมชนโดยเน้นการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน ดังวิสัยทัศน์ของผู้บริหารเทศบาลตำบลเวียงเหนือที่กล่าวว่า “**พัฒนาแหล่งน้ำ การศึกษาก้าวไกล ใส่ใจคุณภาพชีวิต เสริมสร้างเศรษฐกิจชุมชนให้เข้มแข็ง**” (เทศบาลตำบลเวียงเหนือ. www.wiangnue.go.th.2560) โดยในตำบลเวียงเหนือมีกลุ่มเศรษฐกิจชุมชนหลายกลุ่ม อาทิ กลุ่มทำหมวกควาบอย กลุ่มเศรษฐกิจต้นแบบ และกลุ่มศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง เป็นต้น ซึ่งกลุ่มเหล่านี้ต่างมีจุดแข็งจุดอ่อน โอกาสและข้อจำกัดในการบริหารจัดการที่แตกต่างกัน และเพื่อสร้างความเข้มแข็งให้ชุมชน สามารถพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาเกี่ยวกับการบริหารจัดการเศรษฐกิจชุมชนในพื้นที่ตำบล

เวียงเหนือ อำเภอเวียงชัย จังหวัดเชียงราย พร้อมทั้งวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและข้อจำกัดในการบริหารจัดการ เพื่อนำข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์มาจัดทำยุทธศาสตร์การบริหารจัดการเศรษฐกิจชุมชนโดยยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นสำคัญ เพื่อเพิ่มผลผลิตและมูลค่าให้แก่สินค้าพร้อมทั้งสร้างรายได้ให้แก่สมาชิกในชุมชนให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อวิเคราะห์ศักยภาพการบริหารจัดการเศรษฐกิจชุมชนของตำบลเวียงเหนือ อำเภอเวียงชัย จังหวัดเชียงราย
2. เพื่อจัดทำยุทธศาสตร์การบริหารจัดการเศรษฐกิจชุมชนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของตำบลเวียงเหนือ อำเภอเวียงชัย จังหวัดเชียงราย

ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตด้านเนื้อหา

วิเคราะห์ศักยภาพและจัดทำยุทธศาสตร์การบริหารจัดการเศรษฐกิจชุมชนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของตำบลเวียงเหนือ อำเภอเวียงชัย จังหวัดเชียงราย

ขอบเขตด้านประชากร

ประธานและสมาชิกกลุ่มเศรษฐกิจชุมชนในพื้นที่ตำบลเวียงเหนือจำนวน 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มหมวกควาบอย กลุ่มเศรษฐกิจต้นแบบและกลุ่มศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง รวม 6 คน

ขอบเขตด้านสถานที่

ตำบลเวียงเหนือ อำเภอเวียงชัย จังหวัดเชียงราย

ขอบเขตด้านระยะเวลาที่ศึกษา

วันที่เริ่มต้น 15 ธันวาคม 2560 วันที่สิ้นสุด 15 ธันวาคม 2561

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดแนวทางการดำเนินการวิจัยโดยแบ่งเป็น 2 ส่วน ได้แก่

- 1) การวิจัยเชิงเอกสาร (Documentary Research) เป็นการค้นคว้า เก็บข้อมูลจากเอกสารทางวิชาการ แผนนโยบายของรัฐบาล บทความและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับประเด็นที่ศึกษา
- 2) การวิจัยภาคสนาม (Field Research) เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เชิงลึกจากกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ในการศึกษาครั้งนี้ได้ใช้วิธีการเลือกแบบเฉพาะเจาะจง โดยเลือกกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informants) เป็นประธานและสมาชิกกลุ่มเศรษฐกิจชุมชนในพื้นที่ตำบลเวียงเหนือ จำนวน 2 คน โดยศึกษา 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มหมวกควาบอย ศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง บ้านค่ายเจริญ และกลุ่มเกษตรกรปลูกพริก รวม 6 คน

เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. การเก็บรวบรวมเอกสาร จากหนังสือ เอกสาร ตำรา แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องตลอดจนงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ทั้งที่เป็นภาษาไทยและภาษาอังกฤษเพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาและหากรอบแนวคิดในการวิจัย

2. ใช้การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth Interview) ในการเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้วิจัยใช้การเก็บข้อมูลกับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informants) ในพื้นที่คือ ประธานและสมาชิกกลุ่มเศรษฐกิจชุมชนในพื้นที่ตำบลเวียงเหนือ โดยศึกษา 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มหมวกควาบอย ศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง บ้านค่ายเจริญ และกลุ่มเกษตรกรปลูกพริก รวมทั้งหมด 6 คน โดยกำหนดเนื้อหาการสัมภาษณ์ภายใต้กรอบคำถามในวัตถุประสงค์แต่ละข้อ แต่ทั้งนี้การสัมภาษณ์ได้ครอบคลุมคำถามเกี่ยวกับการบริหารจัดการเศรษฐกิจชุมชนในแต่ละกลุ่ม ปัญหา อุปสรรค ความต้องการและแนวทางการแก้ไขปัญหา รวมถึงวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและข้อจำกัด เพื่อให้ได้ข้อมูลมาจัดทำยุทธศาสตร์การบริหารจัดการเศรษฐกิจชุมชนแนวใหม่ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการเศรษฐกิจชุมชนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในพื้นที่ตำบลเวียงเหนือ อำเภอเวียงชัย จังหวัดเชียงราย ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัยตามที่ได้กำหนดวัตถุประสงค์การวิจัยไว้ 2 ประการ ดังนี้

1. การวิเคราะห์ศักยภาพการบริหารจัดการเศรษฐกิจชุมชนของตำบลเวียงเหนือ อำเภอเวียงชัย จังหวัดเชียงราย

ผู้วิจัยได้ศึกษากลุ่มเศรษฐกิจชุมชนในพื้นที่ตำบลเวียงเหนือ อำเภอเวียงชัย จังหวัดเชียงราย จำนวน 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มหมวกควาบอย ศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงบ้านค่ายเจริญ และกลุ่มเกษตรกรปลูกพริกจากการศึกษาแยกตามประเด็นพบว่า

ประเด็นศักยภาพการบริหารจัดการ กลุ่มเศรษฐกิจชุมชนทั้ง 3 กลุ่มมีความเข้มแข็งเป็นอย่างมากเนื่องจากประธานแต่ละกลุ่มมีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล และมีความต้องการที่จะพัฒนากลุ่มให้ก้าวหน้าและเติบโตอยู่ตลอดเวลา นอกจากนี้ทั้ง 3 กลุ่มได้มีการกำหนดโครงสร้างกลุ่ม พร้อมทั้งแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบให้สมาชิกทุกคนอย่างชัดเจน โดยแบ่งตามความสมัครใจและความสนใจ ความถนัดของแต่ละบุคคล สำหรับเรื่องทุนการดำเนินงานของแต่ละกลุ่มนั้นพบว่ามาจากการรวบรวมงบประมาณของสมาชิกแต่ละคน และมีเหรียญกษาปณ์เป็นผู้เก็บรวบรวมและบริหารจัดการอย่างโปร่งใสและตรวจสอบได้

นอกจากนี้กลุ่มหมวกควาบอยและกลุ่มเกษตรกรปลูกพริกได้กำหนดกฎระเบียบและระเบียบข้อบังคับเพื่อให้สมาชิกทุกคนต้องปฏิบัติตาม หากสมาชิกคนใดฝ่าฝืน จำเป็นต้องได้รับโทษจากการกระทำดังกล่าว

ประเด็นจุดแข็งและจุดอ่อน กลุ่มเศรษฐกิจชุมชนทั้ง 3 กลุ่ม มีจุดแข็งและจุดอ่อนแตกต่างกันออกไปตามบริบทการดำเนินงานของแต่ละกลุ่ม ซึ่งจุดแข็งที่เหมือนกันของทั้ง 3 กลุ่มคือ สมาชิกกลุ่มมีความเข้มแข็ง อีกทั้งคุณภาพของผลิตภัณฑ์มีคุณภาพและเป็นไปตามความต้องการของลูกค้า ทำให้แต่ละกลุ่มมียอดขายดี และการขายเข้ามาอย่างต่อเนื่อง

ส่วนจุดอ่อนนั้น พบว่า สมาชิกบางคนผลิตงานออกมาไม่ดี ไม่มีคุณภาพทำให้ผลิตภัณฑ์ไม่สามารถจำหน่ายได้ และสมาชิกบางคนไม่มีเวลาในการผลิตสินค้า เนื่องจากให้ความสำคัญกับงานหลักก่อน ทำให้สินค้าผลิตออกมาไม่ทันกับความต้องการของลูกค้า นอกจากนี้สมาชิกบางคนไม่มีความเหนียวแน่น และไม่ให้ความร่วมมือในการดำเนินงานของกลุ่ม

ประเด็นปัญหาและอุปสรรค กลุ่มเศรษฐกิจชุมชนทั้ง 3 กลุ่ม ประสบกับปัญหาและอุปสรรคเหมือนกันคือ ปัญหาด้านเศรษฐกิจ ซึ่งในปัจจุบันสภาวะการณ์เศรษฐกิจไม่ดี ตกต่ำ ทำให้สินค้าไม่สามารถจำหน่ายได้เหมือนกับในอดีต อีกทั้งการเปลี่ยนแปลงของสภาพอากาศในปัจจุบันที่แปรปรวนและเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว

2. ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการเศรษฐกิจชุมชนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของ
ตำบลเวียงเหนือ อำเภอเวียงชัย จังหวัดเชียงราย

ผู้วิจัยได้จัดทำยุทธศาสตร์การบริหารจัดการเศรษฐกิจชุมชนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
ของตำบลเวียงเหนือ อำเภอเวียงชัย จังหวัดเชียงราย ดังรายละเอียดต่อไปนี้

วิสัยทัศน์ (Vision)
ยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนผ่านเศรษฐกิจชุมชนพึ่งตนเอง ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

พันธกิจ (Mission)
1. เสริมสร้างความเข้มแข็งของเศรษฐกิจชุมชนเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนให้ดีขึ้น 2. ส่งเสริมและสนับสนุนให้ชุมชนสามารถพึ่งตนเองได้อย่างเข้มแข็งและยั่งยืนภายใต้เศรษฐกิจ ชุมชนแนวใหม่ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 3. ขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปสู่การปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ

เป้าหมาย (Goals)
ร้อยละ 80 ของประชาชนมีคุณภาพชีวิตดีขึ้นภายใต้เศรษฐกิจชุมชนพึ่งตนเอง ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

วัตถุประสงค์ (Objective)
1. เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งของเศรษฐกิจชุมชนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 2. เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนให้ดีขึ้นอย่างยั่งยืนภายใต้เศรษฐกิจชุมชนพึ่งตนเองตาม หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการเศรษฐกิจชุมชนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของตำบล

หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการ เศรษฐกิจชุมชน
ความพอประมาณ	1. ส่งเสริมการใช้ทรัพยากรในชุมชนให้เกิด ประสิทธิภาพ 2. สนับสนุนให้ชาวบ้านจัดการพื้นที่ของตนเอง ให้เหมาะสมและพออยู่ พอกิน
ความมีเหตุผล	1. ส่งเสริมอาชีพในชุมชนโดยการใช้วัตถุดิบ ภายในชุมชนเพื่อลดต้นทุนการผลิต 2. ส่งเสริมการฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม รวมถึงอนุรักษ์วัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่นให้คงอยู่ตลอดไป
การมีภูมิคุ้มกัน	1. สร้างภาคีเครือข่ายความร่วมมือในลักษณะ

เวียง
เหนือ
อำเภอ
เวียงชัย
จังหวัด
เชียงรา
ย มี
รายละเอียด
ดังนี้

	<p>พหุภาคีเพื่อให้เกิดพลังสร้างสรรค์ในทุกภาคส่วนของสังคมไทย</p> <p>2. ส่งเสริมการรวมกลุ่มชาวบ้านและการสร้างเครือข่ายองค์กรชุมชนเพื่อให้เกิดกระบวนการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของคนในชุมชนและสร้างกระบวนการเรียนรู้ร่วมกัน</p> <p>3. ส่งเสริมให้มีตลาดนัดชุมชนหรือลานค้าชุมชนในทุกตำบลเพื่อใช้เป็นแหล่งจำหน่ายผลผลิตของชาวบ้าน</p> <p>4. บูรณาการการดำเนินงานจากทุกภาคส่วนทั้งภาครัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคประชาชนและภาคเอกชน</p>
<p>ความรู้</p>	<p>1. จัดให้มีการประชุมประชาคมเศรษฐกิจหรือเวทีประชาชนเพื่อใช้เป็นเวทีแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ปรัชญาหรือระหว่างกลุ่มหรือชาวบ้านด้วยกัน</p> <p>2. ส่งเสริมและเผยแพร่ความรู้เรื่องการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงให้ชาวบ้านทราบ</p> <p>3. ส่งเสริมให้ชาวบ้านมีความรู้เกี่ยวกับกระบวนการผลิต การเก็บรักษา การบรรจุหีบห่อเพื่อเพิ่มมูลค่าให้แก่ผลิตภัณฑ์ในกลุ่มเศรษฐกิจชุมชน</p> <p>4. ส่งเสริมให้มีการนำหลักวิชาและความรู้เทคโนโลยีที่เหมาะสมมาใช้ ทั้งในขั้นของการวางแผนและการปฏิบัติ</p>
<p>คุณธรรม</p>	<p>เสริมสร้างให้ชาวบ้านตระหนักในเรื่องคุณธรรม ความซื่อสัตย์ในการดำเนินชีวิต โดยเน้นความอดทน ความเพียร สติปัญญาและความรอบคอบในที่นี้คือ “การดำเนินชีวิตด้วยความเพียร”</p>

อภิปรายผล

การวิจัยเรื่อง ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการเศรษฐกิจชุมชนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในพื้นที่ตำบลเวียงเหนือ อำเภอเวียงชัย จังหวัดเชียงราย จากการศึกษาพบว่า กลุ่มเศรษฐกิจชุมชนทั้ง 3 กลุ่มนั้นมีการบริหารจัดการเป็นไปตามความหมายของเศรษฐกิจชุมชนที่กล่าวว่าเศรษฐกิจชุมชนเป็นกิจกรรมทางเศรษฐกิจต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นการผลิต การบริโภค การจำหน่ายจ่ายแจกที่คนในท้องถิ่นชุมชนได้มีส่วนร่วมคิดร่วมทำ ร่วมรับประโยชน์ของประชาชน และร่วมกันเป็นเจ้าของ โดยเศรษฐกิจชุมชนมีรากฐานมาจากศักยภาพของชุมชน ภูมิปัญญาของชุมชน หรือทุนในชุมชน อาทิวัฒนธรรม ประเพณี สภาพภูมิประเทศ ความหลากหลายทางทรัพยากรที่มีอยู่ ซึ่งเศรษฐกิจชุมชนทั้ง 3 กลุ่มที่ผู้วิจัยได้ทำศึกษานั้นมีรากฐานการดำเนินงานของกลุ่มจากศักยภาพทางสิ่งแวดล้อมของพื้นที่ตำบลเวียงเหนือ ยกตัวอย่างเช่น การเพาะปลูกพริก การผลิตหมวกคาวบอย เป็นต้น

ซึ่งจากการศึกษาการบริหารจัดการกลุ่มเศรษฐกิจชุมชนทั้ง 3 กลุ่มพบว่า ปัจจัยในการพัฒนาระบบของเศรษฐกิจชุมชนโดยทั่วไปประกอบด้วย 3 ปัจจัยหลัก คือ

1. ทุน ซึ่งทุนในที่นี้ประกอบด้วยทุนที่เป็นเงิน และทุนที่ไม่ใช่เงิน เช่น ทุนจากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยทุนลักษณะนี้เป็นทุนที่ทุกคนในชุมชนมีสิทธิที่จะเข้าไปใช้ประโยชน์ในสภาพแวดล้อมของชุมชนได้ เช่น ดิน น้ำ ป่าไม้ พันธุ์พืช เป็นต้น ทุนทางสังคมและวัฒนธรรม เป็นทุนที่ร้อยรัดสังคม ชุมชนเข้าด้วยกัน และรวมไปถึงการเป็นเครือข่ายร่วมกันทั้งระดับตำบล อำเภอและจังหวัดและทุนทางปัญญา เป็นทุนที่เกิดจากการเรียนรู้ร่วมกันจากการปฏิบัติของชาวบ้าน โดยนำเอาความรู้ที่มีอยู่มาสังเคราะห์เป็นปัญญา

2. ความรู้ กลุ่มเศรษฐกิจชุมชนทั้ง 3 กลุ่มได้มีการค้นหาความรู้ที่มีอยู่ทั้งในตัวเองและในชุมชน ซึ่งเรียกว่า “ภูมิปัญญาท้องถิ่น” เพื่อนำมาใช้เป็นรากฐานและเป็นกรอบที่ยึดหยุ่นในการพัฒนาชุมชนให้มีพลังมากขึ้นและเมื่อค้นพบความรู้แล้วชุมชนจะมีรากฐานในการพิจารณาว่าจะเลือกใช้ความรู้ที่ได้รับจากภายนอกอย่างไรให้เกิดประโยชน์กับชุมชนโดยไม่แปลกแยก แต่จะต้องผสมผสานอย่างกลมกลืนกับความรู้ท้องถิ่นที่มีอยู่ก่อนเพื่อก่อให้เกิดประโยชน์สุขแก่ชุมชน เช่น กลุ่มศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงบ้านค่ายเจริญได้นำเอาภูมิปัญญาจากดอกอัญชันมาผลิตเป็นแชมพู เป็นต้น

3. การตลาด ตลาดที่ถือว่ามีความสำคัญที่สุดของชุมชนคือ ชุมชนเอง เพราะชุมชนมีผู้บริโภคจำนวนหนึ่งที่แน่นอน แต่ทว่าในยุคปัจจุบันกลุ่มเศรษฐกิจชุมชนจะยึดเพียงตลาดในชุมชนเท่านั้นก็เป็นไปไม่ได้เนื่องจากปัจจุบันสถานะเศรษฐกิจตกต่ำ จำเป็นต้องให้ความสำคัญกับตลาดภายนอกชุมชนด้วย นอกจากนี้ชุมชนต้องสร้างเครือข่ายตั้งแต่ระดับชุมชน ระดับตำบล อำเภอ จังหวัดหรือประเทศขึ้นมาเพื่อสร้างอำนาจต่อรองให้มากขึ้น

สำหรับประเด็นวิธีการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนให้ประสบความสำเร็จนั้น ต้องอาศัยวิธีการที่สำคัญ 3 ประการ ได้แก่

1. การสร้างความเชื่อมั่นในตัวเองกลับคืนสู่คนในชุมชน ความล้มเหลวจากการวิ่งตามกระแสทุนนิยมที่เกิดขึ้นในชุมชนทั่วประเทศได้ทำให้ชาวบ้านจำนวนไม่น้อยรู้สึกท้อแท้ หมดหวังและคิดว่าตนเองเป็นคนไม่มีความสามารถ ทำอะไรไม่ประสบความสำเร็จ ฯลฯ

การสร้างความเชื่อมั่นว่าชาวบ้านมีศักยภาพ มีความรู้ความสามารถ พึ่งพาตนเองได้จึงเป็นจุดเริ่มต้นที่สำคัญที่สุด โดยต้องพยายามเรียกศักดิ์ศรี ที่หายไปของชาวบ้านกลับคืนมา โดยการให้ความสำคัญกับการนำเสนอตัวอย่างที่เริ่มต้นมาจากปัญหา เรียนรู้ปัญหา ล้มลุกคลุกคลานกับความล้มเหลวครั้งแล้วครั้งเล่าก่อนที่จะค้นหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาให้ได้ และเมื่อบรรลุผลแล้วจึงค่อยๆ ขยายผลเป็นลำดับไปเพื่อชี้ให้เห็นว่าชุมชนท้องถิ่นก็มีศักยภาพ มีความรู้ ความสามารถในการแก้ไขปัญหาได้จริงและยั่งยืน ตัวอย่างเช่นนี้จะ

กำลังใจให้ชาวบ้านลุกขึ้นมาค้นหา “ตัวตน” จนสามารถค้นพบศักยภาพของตนและสามารถยืนหยัดด้วยตนเองได้อย่างมั่นคงในท้ายที่สุด

2. การสร้างความสัมพันธ์แนวนอนกลับคืนสู่ชุมชน โครงสร้างพื้นฐานที่เชื่อมร้อยให้องค์กรชุมชนดำรงอยู่มายาวนานได้คือ ความสัมพันธ์แบบเครือญาติหรือพวกพ้อง ซึ่งเป็นความสัมพันธ์แนวนอน สะท้อนให้เห็นได้จากวัฒนธรรมร่วมของชุมชน เช่น รูปแบบการสร้างบ้านเรือน ลวดลายบนผ้าทอ การลงแขก ฯลฯ ตลอดจนพิธีกรรมและการละเล่นพื้นบ้านต่างๆ ที่ตกทอดมาจนถึงปัจจุบันและการส่งเงินให้กับครอบครัวของแรงงานรับจ้างที่อพยพออกมาหางานทำนอกชุมชน

โครงสร้างการมีส่วนร่วมแบบแนวนอนจึงเป็นพื้นฐานสำคัญในการสร้างกลุ่มหรือองค์กรชุมชน โดยเฉพาะการสร้างผู้นำตามธรรมชาติซึ่งไม่มีอำนาจบังคับบัญชาแต่อาศัยบารมีที่เกิดขึ้นจากการยอมรับของผู้คนในชุมชน เนื่องจากการเป็นคนเสียสละ อุทิศตนเพื่อคนส่วนใหญ่ในสังคมผ่านการใช้ชีวิตร่วมในชุมชนมา ยาวนาน

การจะสร้างความสัมพันธ์แนวนอนกลับคืนสู่ชุมชนจำเป็นจะต้องอาศัยการมีส่วนร่วมของทุกคนในชุมชน เริ่มต้นจากการรวมกลุ่ม ร่วมกันคิด ร่วมกันดำเนินกิจกรรมและร่วมกันรับผิดชอบผลของการกระทำเหล่านั้นและเมื่อใดก็ตามที่ชุมชนสามารถดำเนินกิจกรรมได้สำเร็จ เมื่อนั้นชาวบ้านในชุมชนก็ไม่จำเป็นต้องอพยพออกไปขายแรงงานนอกชุมชน

3. การพัฒนาระบบบริหารจัดการให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน การบริหารจัดการองค์กรเศรษฐกิจชุมชนจำเป็นจะต้องคำนึงถึงกรอบ 3 ด้าน ได้แก่

3.1 ผลประโยชน์อันพึงมีพึงได้ของสมาชิก ถ้ากิจกรรมไม่ตอบสนองต่อผลประโยชน์อันพึงมีพึงได้ของสมาชิก กลุ่มหรือองค์กรจะอ่อนแอ เพราะจะมีสมาชิกน้อย สมาชิกที่มีอยู่แล้วมักจะไม่ให้ความร่วมมือ

3.2 กลุ่มและองค์กรจะต้องเป็นที่ยอมรับของคนทุกวงการ ไม่ว่าจะเป็นราชการ นักวิชาการ และกลุ่มคนอื่นๆ ในสังคม ถ้าไม่เป็นที่ยอมรับก็จะไม่ได้รับความร่วมมือจากคนกลุ่มอื่นๆ โดยเฉพาะราชการ NGOs และสถาบันวิชาการ ซึ่งมีความสำคัญต่อการพัฒนาองค์กรเศรษฐกิจชุมชน

3.3 ศักยภาพและความพร้อมของกลุ่มและองค์กรในขณะนั้น หมายความว่า กิจกรรมใดๆ ที่จัดทำขึ้นจะต้องคำนึงถึงความเป็นไปได้ คำนึงถึงทรัพยากรและศักยภาพที่มีอยู่จริง รวมถึงพิจารณาข้อจำกัดอันเกิดจากสถานการณ์ทางเศรษฐกิจ สังคมและการเมืองด้วย เพราะถ้าองค์กรชุมชนดำเนินกิจกรรมเกินกำลังย่อมจะประสบปัญหาในที่สุด ยิ่งถ้าต้องประสบภาวะวิกฤติทางเศรษฐกิจ ปัญหาภัยหนักหน่วงเป็นทวีคูณ และเนื่องด้วยองค์กรเศรษฐกิจชุมชนต้องอาศัยการร่วมมือร่วมใจเป็นปัจจัยสำคัญในการดำเนินกิจกรรมให้บรรลุเป้าหมาย การสร้างความร่วมมือร่วมใจจะเกิดขึ้นได้จึงต้องตระหนักถึงปัจจัย 5 ประการ ได้แก่

หนึ่ง การมีผู้นำที่มีความคิด อุดมการณ์และวิสัยทัศน์ที่ชัดเจน สามารถทำให้ทุกคนเห็นประโยชน์ร่วมกัน จึงสามารถผลักดันให้ทุกคนเกิดความร่วมมือร่วมใจในการดำเนินกิจกรรมเพื่อบรรลุผลประโยชน์และอุดมการณ์นั้น

สอง การกำหนดเป้าหมายที่แน่นอน เป็นเป้าหมายที่ทุกคนพร้อมจะไปให้ถึง

สาม การมีกิจกรรมที่เป็นรูปธรรมเด่นชัด ปฏิบัติได้เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนด

สี่ การมีความเชื่อมั่นและความไว้วางใจต่อกัน กล่าวคือ ทุกคนต้องเชื่อมั่นในความคิดและการนำของผู้นำ เชื่อมั่นในเป้าหมายว่าสามารถที่จะไปถึงได้ เชื่อมั่นในกิจกรรมว่าสิ่งที่ทำอยู่นั้นถูกต้อง ชอบธรรม เป็นประโยชน์ เกิดประสิทธิผลเพื่อจะได้เกิดความสามัคคีและมีพลังในการขับเคลื่อนกิจกรรมนั้นให้บรรลุเป้าหมาย

ห้า การมีปัจจัยรื้อยรัดอารมณ์ร่วมหรือความต้องการร่วมขององค์กร เช่น ความศรัทธาในตัว

ผู้นำ การมีอุดมการณ์และความเชื่อเดียวกัน การมีผลประโยชน์ร่วมกัน เป็นต้น

จากการศึกษาพบว่ากลุ่มเศรษฐกิจชุมชนทั้ง 3 กลุ่มนั้นได้ดำเนินการตามวิธีการพัฒนาทั้ง 3 ปัจจัยดังกล่าวข้างต้น โดยเฉพาะประเด็นผู้นำที่มีความคิด อุดมการณ์และวิสัยทัศน์ที่ชัดเจน และการมีกิจกรรมที่เป็นรูปธรรมเด่นชัด โดยดำเนินการเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้

สำหรับประเด็นการมีบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนนั้น ผลการศึกษาเรื่องนี้ไม่สอดคล้องกับการศึกษาของเปรมกมล ทิพย์โปธา (2558) เรื่องบทบาทนายกเทศมนตรีในการสร้างความเข้มแข็งด้านเศรษฐกิจชุมชน ศึกษากรณี ตำบลริมเหนือ อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งงานวิจัยของเปรมกมล ทิพย์โปธา ผลการศึกษาพบว่านายกเทศมนตรีที่เป็นกรณีศึกษาในครั้งนี้มีบทบาทสูงในการสร้างความเข้มแข็งด้านเศรษฐกิจของท้องถิ่น เนื่องจาก เป็นผู้นำที่มีประวัติการทำงานเพื่อส่วนรวมมานานกว่า 20 ปี ตั้งแต่เป็นผู้ใหญ่บ้านทำให้รู้ปัญหาเศรษฐกิจของท้องถิ่นทั้งเศรษฐกิจภาคการเกษตร ภาคอุตสาหกรรมในครัวเรือนและการตลาด จึงมีกลยุทธ์ในการบริหารงานที่เหมาะสมทั้งการวางนโยบาย ตลอดจนการจัดทำโครงการพัฒนาและแก้ไขปัญหาด้านเศรษฐกิจของท้องถิ่นได้ดี โดยเน้นการให้ท้องถิ่นพึ่งตนเอง การลดการใช้สารเคมีในการเกษตร เป็นการลดรายจ่าย เพิ่มรายได้ ให้ประชาชนมีความรู้ในการประกอบอาชีพและส่งเสริมประสบการณ์ในการแก้ไขปัญหาพัฒนาอาชีพควบคู่กับการรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม

แต่ในงานวิจัยเรื่อง ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการเศรษฐกิจชุมชนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในพื้นที่ตำบลเวียงเหนือ อำเภอเวียงชัย จังหวัดเชียงรายกลับพบว่าผู้บริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในที่นี้คือนายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลเวียงเหนือไม่มีบทบาทในการช่วยเหลือหรือพัฒนาระบบเศรษฐกิจชุมชนให้มีความเข้มแข็งมากเท่าใดนัก จากการสัมภาษณ์ประธานและสมาชิกกลุ่มเศรษฐกิจชุมชนทั้ง 3 กลุ่มพบว่าไม่ได้รับความช่วยเหลือใดๆ จากเทศบาลตำบลเวียงเหนือ ซึ่งถือว่าเป็นปัญหาอย่างหนึ่งที่ทำให้กลุ่มเศรษฐกิจชุมชนในพื้นที่ตำบลเวียงเหนือไม่ได้รับการพัฒนาให้มีความเข้มแข็งและยั่งยืน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 เทศบาลตำบลเวียงเหนือควรมานำการวิเคราะห์ SWOT จากการศึกษาไปประยุกต์ใช้เพื่อกำหนดเป็นนโยบายในการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนให้เป็นระบบที่ยั่งยืนต่อไป

1.2 เทศบาลตำบลเวียงเหนือควรมานำแผนยุทธศาสตร์จากการศึกษาไปเป็นตัวอย่างในการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนกลุ่มอื่นๆ ต่อไป

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

ควรทำการศึกษาเรื่องการบริหารจัดการเศรษฐกิจชุมชนในพื้นที่ตำบลเวียงเหนือ อำเภอเวียงชัย จังหวัดเชียงราย เพื่อเป็นต้นแบบในการบริหารจัดการเศรษฐกิจชุมชนให้ชุมชนอื่นต่อไป ทั้งนี้เพื่อสร้างชุมชนให้เข้มแข็งและยั่งยืนต่อไป

บรรณานุกรม

คณะอนุกรรมการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2559). **ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง**. กรุงเทพฯ.

ชุมพลภัทร์ คงธนจารุอนันต์. (2551). **การดำเนินชีวิตและคุณภาพชีวิตตามแนวทางปรัชญา**

เศรษฐกิจพอเพียงของเกษตรกรในหมู่บ้านหนองมะจับ ตำบลแม่แฝก อำเภอสันทราย จังหวัด

เชียงใหม่. เชียงใหม่ : วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต (เกษตรศาสตร์) มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
ณรงค์ เพ็ชรประเสริฐ และพิทยา ว่องกุล. (2556). **วิสาหกิจชุมชน กลไกเศรษฐกิจฐานราก.** กรุงเทพฯ :
บริษัท เอ็ดสันทเพรส โปรดักส์ จำกัด.
เทศบาลตำบลเวียงเหนือ อำเภอเวียงชัย จังหวัดเชียงราย. **ข้อมูลทั่วไป.** สืบค้นเมื่อ 4 ตุลาคม 2560,
จาก <http://www.wiangnue.go.th>.
นิสร ใจชื่อ. (2557). **ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง.**
ศูนย์วิจัย มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต. กรุงเทพฯ.
เปรมกมล ทิพย์โปธา. (2558). **บทบาทนายกเทศมนตรีในการสร้างความเข้มแข็งด้านเศรษฐกิจชุมชน
ศึกษากรณี ตำบลริมเหนือ อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่.** เชียงใหม่. วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต (การเมือง
และการปกครอง) มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.